

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 21.12.2018

Sayı : 688

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10710

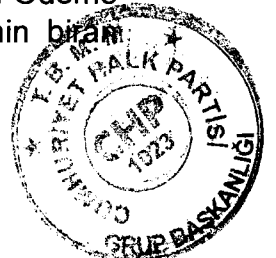
Kıdem Tazminatı, dünyada ilk kez 1896 yılında Almanya'da işten ayrılma tazminatı olarak çalışma yaşamına girmiştir. Türkiye'de ise Cumhuriyetin kurulmasından sonra sanayinin gelişmesiyle birlikte, Mustafa Kemal Atatürk döneminde, 1936 yılında çıkarılan 3008 sayılı İş Kanunu'ndaki düzenleme ile yer almıştır. Kıdem tazminatı yıllar içinde işçi lehine gelişen düzenlemelerle, çalışma yaşamının gündeminde olmuştur.

Kıdem tazminatı uygulaması ile aslen işçinin korunması hedeflenmiştir. Türk hukuk sistemi içinde düzenlemenin başladığı ilk dönemde, işçiler açısından maddi bir güvence sağlarken, yıllar içinde işverenin işten çıkarmadaki keyfi uygulamaları karşısında, adeta bir iş güvencesine dönüşmüştür. Yani işverenler açısından maliyet yükselten bir unsur olarak görülen kıdem tazminatı, gerçekte bir tür işsizlik sigortası, iş güvencesi, sonraya bırakılmış bir ücret ve tazminat fonksiyonu taşımaktadır.

Son olarak 2003 yılında, 4857 sayılı İş Kanunu'na eklenen Geçici 6'ncı maddesi ile Kıdem Tazminatı Fonu kurulması ve bu konuda bir kanun çıkıncaya kadar da 1475 sayılı kanunun kıdem tazminatına dair maddesinin geçerli olduğu, hükmü getirilmiştir. Özellikle son dönemde, Kıdem Tazminatı Fonu ile ilgili olarak AKP iktidarı tarafından yapılan açıklamalar işçi tarafında tedirginlik yaratmaktadır. Fon uygulamasına geçilmesi halinde; kıdem tazminatının iş güvencesi olarak üstlendiği rolün ortadan kalkacağı ve işten çıkarmaların kolaylaşacağı, bugün ödenmekte olan %8.3'lük prim oranının % 4,2'ye gerileyeceği yani 30 gün üzerinden ödenen kıdem tazminatı 15 güne düşürüleceği, fonun amacı dışında kullanılma riskinin çok yüksek olduğu, fonun denetlenebilirlikten ve şeffaflıktan uzak olacağı kaygıları yüksektir.

Türkiye'nin önde gelen işçi sendikaları ve konfederasyonları tarafından kıdem tazminatının "kırmızı çizgi" olduğu defalarca açıklanmıştır. İşverenler tarafından her ne kadar maliyeti artıran bir unsur olarak değerlendirilse de, somut olarak işverenlerce de, kıdem tazminatının fona devredilmesine dair bir teklifte bulunulmamıştır. İşçi ve işveren tarafının görüş ve önerilerinin sorulmadığı, fon uygulamalarında, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin ciddi şekilde sorgulandığı bu süreçte, kıdem tazminatı fonu kurulması, çalışanların kazanılmış hakları açısından olumlu bir adım olmayacağı açıktır. Kıdem tazminatı hakkının, fona devredilmesi ile mevcut sorunların giderileceği iddiası, tamamen gerçek dışıdır. Eğer amaç bütün işçilerin kıdem tazminatı hakkından yararlanmasını sağlamak ise, kıdem tazminatı fonu kurulmadan ve işçilerin kazanılmış haklarına dokunulmadan da bu hedef gerçekleştirilebilir. Kazanılmış hakları kaybettirecek yeni düzenlemelerin tartışılması dahi gereksizdir.

Bunun yanında, Türkiye'de kayıt dışı çalışmanın yüksek olmasının, sendikalaşmanın engellenmesi, güvencesiz ve esnek çalışma düzenini oluşturacak uygulamaların dayatılmak istenmesi gibi çalışma hayatının köklü sorunlarının hala daha çözülememesinin de, kıdem tazminatı açısından olumsuz sonuçları olduğu şüphesizdir. Öncelikli olarak bunların çözümlenmesi, mesela onaylanması halinde işçiler açısından önemli bir kazanım olacak olan, ILO'nun 173 No'lu İşverenin Ödeme Güçlüğü'ne Düşmesi Halinde İşçi Alacaklarının Korunması Sözleşmesi'nin biran önce onaylanması gerekmektedir.

Kıdem tazminatı, bugün tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çalışma yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır. Buna bağlı olarak ilgili yasalarda yapılacak değişikliklerle, kazanılmış haklara dokunulmadan, işçilerin tamamına yakınının kıdem tazminatından yararlanması ve iş güvencesinin güçlendirilmesi sağlanabilir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle ülkemizde işçilerin kıdem tazminatı-hak etme-alabilme- ile ilgili olarak yaşadıkları sorunlar ile bu sorunları ortadan kaldırmak için yapılacak yasal düzenlemelerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Karabat
151. Mv.

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Ali Ferit Kaya
Kırıkkale Mv.

Unal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

Jale Nur SÜLLÜ
n. süllü

Haydar AKAR
Kocaeli Milletvekili

Ulas Kocay
F

Orcun SARIBAZ
Giresun Mv.

Nihat Yekil
Ankara Mv.

Ensar Aytekin
Balıkesir Mv

Özgür Ceylan
Gaziantep Mv.

Mehmet GÖKER
Burdur Mv.

Ahmet BAĞCI
Adana Mv.

Hüseyin Abri AKSOY
Kars Mv.

Nezihan HANCIOĞLU

Samsun Mv.

Özkan YALIM
Uşak Mv.

Ayden ÖZER
Antalya Mv.

Ali Öztürk
Kırıkkale Mv.

Gamze AKYOL
1622 Di

Ahmet AKIN
Balıkesir Mv.

Ali Öztürk
Kırıkkale Mv.

